VARSINAIS-SUOMEN RUOKAKETJU

ASIAKKAAN NÄKÖKULMASTA

Laura Mattinen 15.2.2012

Varsinais-Suomen ruokaketjun kehittämishankkeen Projektipäällikkö

MMM, Agronomi, ETT jatko-opiskelija

Turun yliopisto
University of Turku

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Varsinais-Suomen ruokaketjun kehittämishanke (VARRU) toteuttaa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2007–2013 ja sitä rahoittaa Varsinais-Suomen ELY-keskus.

TRENDIT

Ruoan valtatrendit:

- Aitous
- Eettisyys ja ekologisuus
- Yksilöllisyys – ryhmässäkin omanlainen
- Terveellisyys – tekee hyvää minulle
- Luonnollisuus – mitään lisäämättä
- Jäljitettävyys – läpinäkyvyys
- KUITENKIN: ääripäiden korostuminen, samassa ostoskorissa kalleinta ja halvinta
- Kysynnän pirstaloituminen

- **Valintakriteerit murroksessa:**
- Ei yksin hinta, vaan:

VARSINAIS-SUOMEN RUOKAKETJU

Maaseudun tulevaisuus 10.2.2012

Kuluttajat haluavat lisätietoa erityisesti jäljitettävyydestä, tuoteturvallisuudesta ja sikojen hyvinvoinnista.

Suomalaiset haluavat kotimaista sianlihaa

Sikojen uskotaan voivan meillä paremmin kuin muissa maissa.

Suomalaiset ostavat kotimaista sianlihaa, koska luottavat sen laatuun ja tuotantotapoihin.

Tämä kävi ilmi Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n vuoden alussa teettämässä kyselyssä. Siihen vastasi tuhat kuluttajaa.

Yli 90 prosenttia kyselyyn vastanneista sanoi ostavansa kotimaista sianlihaa, koska haluaa tuosia kotimaista tuotantoa.

"Myös ostotilanteissa tehdyissä haastatteluissa kotimaisuus nousi yhdeksi tärkeimmistä tekijöistä, joita katsottiin tuotepakkauksesta tai hyllyltä", MTT:n tutkija **Katriina Penttilä** kertoo.

Kotimaisia tuotteita suositaan, sillä suomalaisiin tuotantotapoihin ja tuotteiden turvallisuuteen luotetaan enemmän kuin ulkomaisiin.

Lähes kaksi kolmasosaa vastanneista uskoo, että eläinten hyvinvointiasiat on hoidettu paremmin kotimaassa.

90 prosenttia haluaa, että Suomessa on tulevaisuudessakin sianlihantuotantoa.

Hankekoordinaattori **Jaana Kotron** mukaan tulos osoittaa, että ruuan ja tässä tapauksessa nimenomaan lihan alkuperällä on kuluttajille edelleen suuri merkitys. Ostopäätökseen vaikuttavat myös monet muut tekijät, kuten hinta, päiväys ja tuotteen muut ominaisuudet.

Lisätietoa tuotantoketjusta kaivataan

Kyselyn mukaan noin 40 prosenttia kuluttajista haluaisi saada nykyistä enemmän tietoa sianlihan tuotantoketjusta.

Lisää tietoa halutaan erityisesti jäljitettävyydestä, tuoteturvallisuudesta ja eläinten hyvinvoinnista.

"Kuluttajat haluaisivat tietää tuotteen koko reitin tilalta kauppaan, teurastus- ja valmistusmaasta pakkausmaahan sekä eläimen jäljitettävyyden tilalle saakka", Kotro sanoo.

Tietoa halutaan myös lisäaineiden käytöstä, eläinten saamien antibioottien määrästä ja muuntogeenisen rehun käytöstä ruokinnassa.

Eläinten terveystilanne ja tilalla tehdyt eläinten hyvinvointia edistävät toimet kiinnostavat myös.

Läpinäkyvyydellä luottamusta

Kyselyssä selvitettiin myös kuluttajien luottamusta sianlihaketjun eri toimijoiden viestintään.

Vahvimmin kuluttajat luottavat viranomaisten viestintään.

"Toiseksi luotettavimpana nähdään maatilayritysten oma viestintä, jota käytännössä tällä hetkellä on hyvin vähän", Penttilä toteaa. Elintarviketeollisuuden viestintään luottaa 30 prosenttia, kaupan viestintään 16 prosenttia ja eläinsuojelujärjestöjen viestintään vain yksi prosentti vastaajista.

Yksi kymmenestä vastaajasta totesi, ettei luota kenenkään viestintään.

Tutkijoiden mielestä tulokset kertovat, että vuorovaikutusta tuottajien ja kuluttajien välillä tulisi lisätä.

Tutkimus oli osa MTT:n hanketta, jonka toteutuksesta vastaavat myös Lihateollisuuden tutkimuskeskus ja Maatalouden Laskentakeskus. Lisäksi rahoittajina ovat Maa- ja metsätalousministeriö, Atria Suomi ja HK Ruokatalo.

SATU LEHTONEN

Kysynnässä kyse

- Maslow'n mukaan ihmisen tarpeiden hierarkinen järjestys on:

- → Länsimaissa kulutus itseilmaisun välineenä, yhteenkuuluvuutta, arvonantoa, itsensä toteutusta

Näkökulmia

- Ekonomistinen eetos
  - Säästäväisyys, harkitsevuus, itsekontrolli, sijoittaminen, velkaantumien…
- Hedonismin eetos
  - Ilon, leikin ja elämyksen kenttä
- Ekologis-eettinen eetos
  - Ympäristö, sosiaaliset kysymykset, eettisyys, tasa-arvo

Lähde: Autio 2006, Huttunen ja Autio 2010, Aution esitys: 6.5.2010 Ekologisen kuluttamisen haasteet - vihreästä siniseen kuluttajaan

Kuluttajien arki ja ruoan kulutuksen trendit

- Terveys ja hyvinvointi valintojen kriteereinä
- Ruokatottumusten yksilöllistyminen
- Tunnettujen brändien suosiminen
- Ruoan alkuperä on merkittävä tekijä valinnoissa
- Lähialueella tuotetun ruoan suosiminen
- Kestävän kehityksen periaatteet tärkeämmäksi ruokavalinnoissa
- Perinteisestä hyvästä (aidosta) ruoasta tulee luksusta
- Nuukuus, kierrätys ja jakaminen
- Ruoanvalmistus nautinnollisena harrastuksena
- Viikonlopun ja arjen ruokailurytmit ovat sekoittuneet

Ruokasuhteen muutokset:

”Life is Good” –mainoksesta

”Yksi vihaa ruokaa ja syömistä.
Toinen syö suruunsa tai iloonsa.
Kolmas vetää jatkuvasti liikaa epäterveellistä ruokaa.
Neljäs on jatkuvasti laihdutuskuurilla.
Viides joutuu pinnistelemään toden teolla ruokahimoa vastaan.”
- ”*Sairas ruokasuhde*” http://siipeensasaanut.blogspot.com/2011/03/

Suomalaisten suosikkiruoat TOP 10 2011

- 1. Paistettu kala
- 2. Jauhelihakastike
- 3. Pihvi tai leike
- 4. Lihapullat
- 5. Broilerikastike tai -pata
- 6. Munakas
- 7. Pizza
- 8. Makaronilaatikko
- 9. Pastakastike
- 10. Naudan- tai porsaanpaisti
- Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

VARSINAIS-SUOMEN RUOKAKETJU

ELINTARVIKKEIDEN KULUTUS HENKEÄ KOHTI SUOMESSA JA EU:SSA

Kulutus kg/asukas	1995	2005	2009	EU-15[1)]	2010
Viljat yhteensä	69,8	78,8	79,5	117,8	79,5
Peruna	59,6	62,0	..	74,7	..
Liha yhteensä[3)]	60,3	68,8	70,8	91,3	72,7
naudanliha	18,8	18,6	17,8	22,0	18,6
sianliha	32,0	33,5	34,4	..	34,9
siipikarjanliha[3)]	9,0	16,1	17,5	21,4	18,2
muu liha	0,6	0,6	1,1	..	1,0
Nestemäinen maito yhteensä	198,1	189,7	185,9	269,3[2)]	185,4
maidot	145,6	134,6	130,8	..	129,6
piimät, viili ja jogurtti	37,1	36,8	39,7	..	40,6
kermat	6,3	5,8	5,8	4,9	5,9
Voi	5,2	2,7	2,9	3,4	3,1
Juusto (sisältää rahkan)	15,3	18,6	20,7	..	21,4
Jäätelö, (litraa)	14,1	14,0	12,9	..	13,6
Voi-kasviöljyseos	2,6	3,0	2,8	..	2,8
Margariini	8,3	7,4	..	..	..
Kananmunat	11,7	9,3	9,5	12,1	9,8
Sokeri	35,4	32,0	32,6	34,4	31,8
Hedelmät ja marjat	75,9	90,4	79,4	125,2	..
Vihannekset yhteensä	61,7	68,4	71,4	116,8	68,3
Kala (perattu)	14,0	14,1	16,3	..	..
Kahvi (paahdettu)	8,3	9,6	9,9	7,3	..
Virvoitusjuomat (arvio)	45,8	60,5	67,8	..	..
Olut [4)]	82,7	90,6	88,9	77,5	87,4
Viini [4)]	8,2	10,8	14,0	30,9	..
Väkevät alkoholijuomat [4)]	4,9	6,7	7,7	..	5,6

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Tike, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, FAO - Satistics Division - Food Balance Sheet, Canadean
Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

[1)] vuonna 2007

[2)] maitotuotteet, ilman voita

[3)] Laskentaperusteet muutettu 2009

[4)] vuodesta 2009 lähtien Suomen luvut sisältävät myös matkailijatuonnin

..) ei tietoja saatavilla

Tuottajalähtöinen toimitusketju

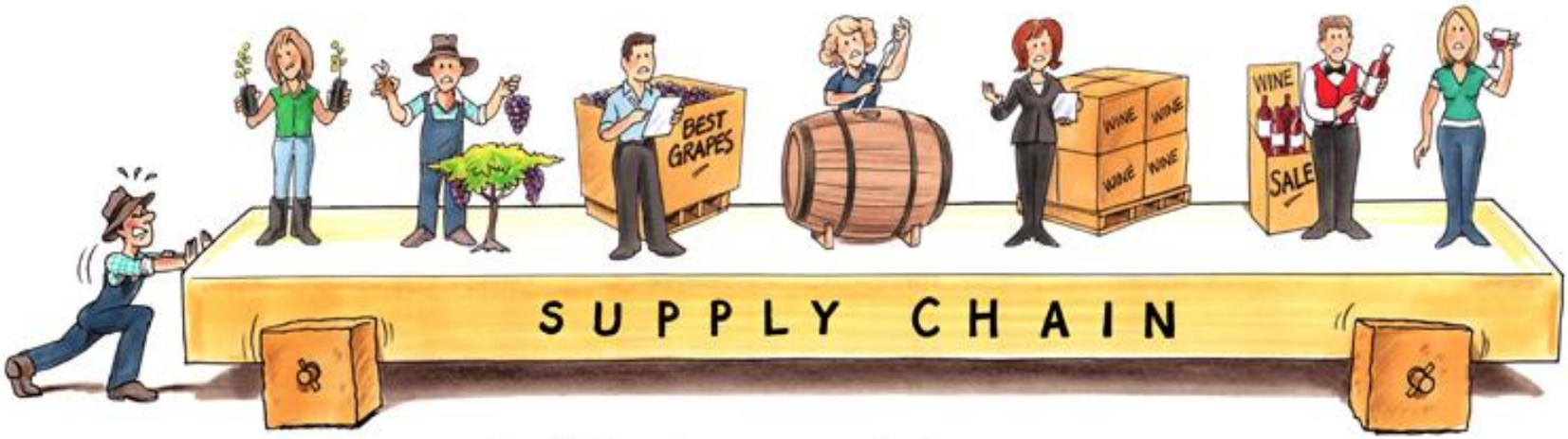

Traditional supply chain - supply push

VARSINAIS-SUOMEN RUOKAKETJU

Asiakaslähtöinen toimitusketju

Sustainable value chain - consumer demand pull

Tarjontaketjun visio

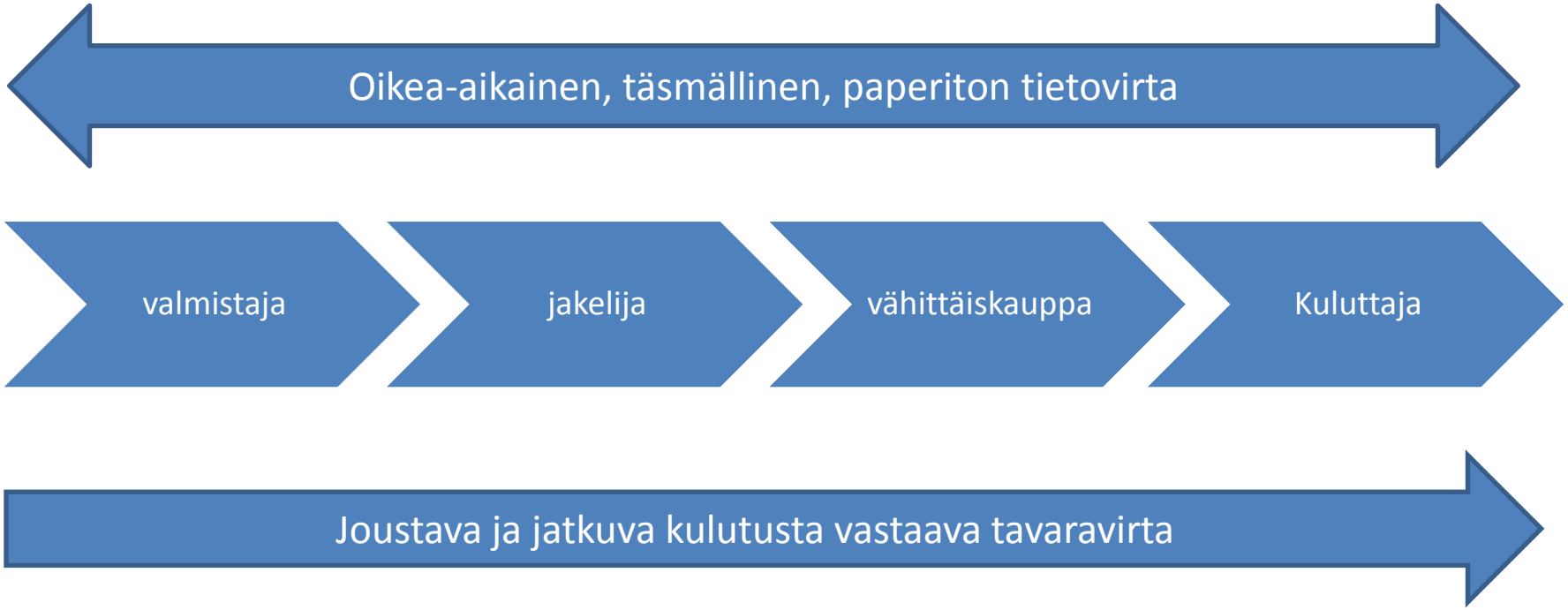

ECR-tarjontaketjun visio, Finne ja Kokkonen 2005, Asiakaslähtöinen kaupan arvoketju

VARSINAIS-SUOMEN RUOKAKETJU

VARSINAIS-SUOMEN RUOKAKETJUN KEHITTÄMISHANKE TEKEE TÖITÄ KYSYNNÄN JA TARJONNAN KOHTAAMISEN ETEEN!

TAVOITTEET

VARRUn päätavoitteet:

1. Yhteistyöverkoston kehittäminen

Verkoston pohjaksi kootaan ruokaketjun toimijakenttä Varsinais-Suomessa

2. Varsinaissuomalaisen ruokaketjun kehittäminen ja uudet avaukset

Elintarvikealan tulevaisuusprosessin toteutus mm. toimialarajat ylittävissä tulevaisuustyöpajoissa

3. Elintarvikealan strategisen painoarvon lisääminen

Materiaalin tuottaminen strategian kokoamisen taustalle , viestintä keskeisenä verkostoitumisen edistäjänä!

KOHDERYHMÄ: Toimijat pellolta pöytään ja takaisin peltoon

Mitä tulossa 2012

- Tulevaisuustyöpajat 5kpl
- Ruokaketjun esiinmarssi
  - Neitsytperunafestivaali 14.-16.6.2012 Turku Vähätori
- Tulevassa toiminnassa kiinnostusta eniten herättivät:
  - myynti ja markkinointi, ruokaketjun verkostoituminen sekä tutkimusten hyödyntäminen tuotekehityksessä (tulos 17.11 palautekyselystä, 53 vastausta)
- Haastattelujen pohjalta haasteet, joihin tartuttava:
  - logistiikka, myynti ja markkinointi
- RUOKAKETJUN ÄÄNEN ESIIN NOSTAMINEN
- Ruokaketjun näkyväksi tekeminen - www.varru.fi

Kevään 2012 tulevaisuuspajat

- **1.3.2012 klo 12.30-17.00** ***Porkkanoita tulevaisuuden liiketoimintaan? Varsinais-Suomen ruokaketjun "Kasvikset ja vilja" -tulevaisuustyöpaja***
  - Merikeskus Forum Marinumin seminaarisali, Linnankatu 72, Turku
  - Työpajassa pureudutaan Varsinais-Suomen ruokaketjun tulevaisuuden haasteisiin ja mahdollisuuksiin kasvisten ja viljojen näkökulmasta, punotaan yhteistyöverkostoja ja etsitään uusia ideoita tuotteiden jalostusarvon nostamiseen.
  - Ilmoittautuminen 22.2.2012 mennessä.
- **22.3.2012 Proteiinit tulevaisuuden ravintolähteenä**.
- **24.4.2012 Puhdas vesi - tulevaisuuden tärkein resurssi.**
  - Lisätietoja: Riikka Saarimaa, riikka.saarimaa@utu.fi , 02 333 9615

Vastuullisuusviestinnän vauhditushanke

- Sparraushanke on tarkoitettu edelläkävijöille
  - Teot kunnossa, ennen kuin niistä voidaan viestiä
- Osallistujia rekrytoidaan keväällä 2012
  - 30 vastuullisesti toimivaa yritystä elintarvikkeiden, matkailun ja älykkäiden koneiden alalta
- Lisätietoja: projektipäällikkö Anna Hillgren, anna.hillgren@utu.fi, 040 592 9732

VARSINAIS-SUOMEN
RUOKAKETJU

14.–16.6.2012 TURKU VÄHÄTORI

NEITSYT PERUNA FESTIVAALI

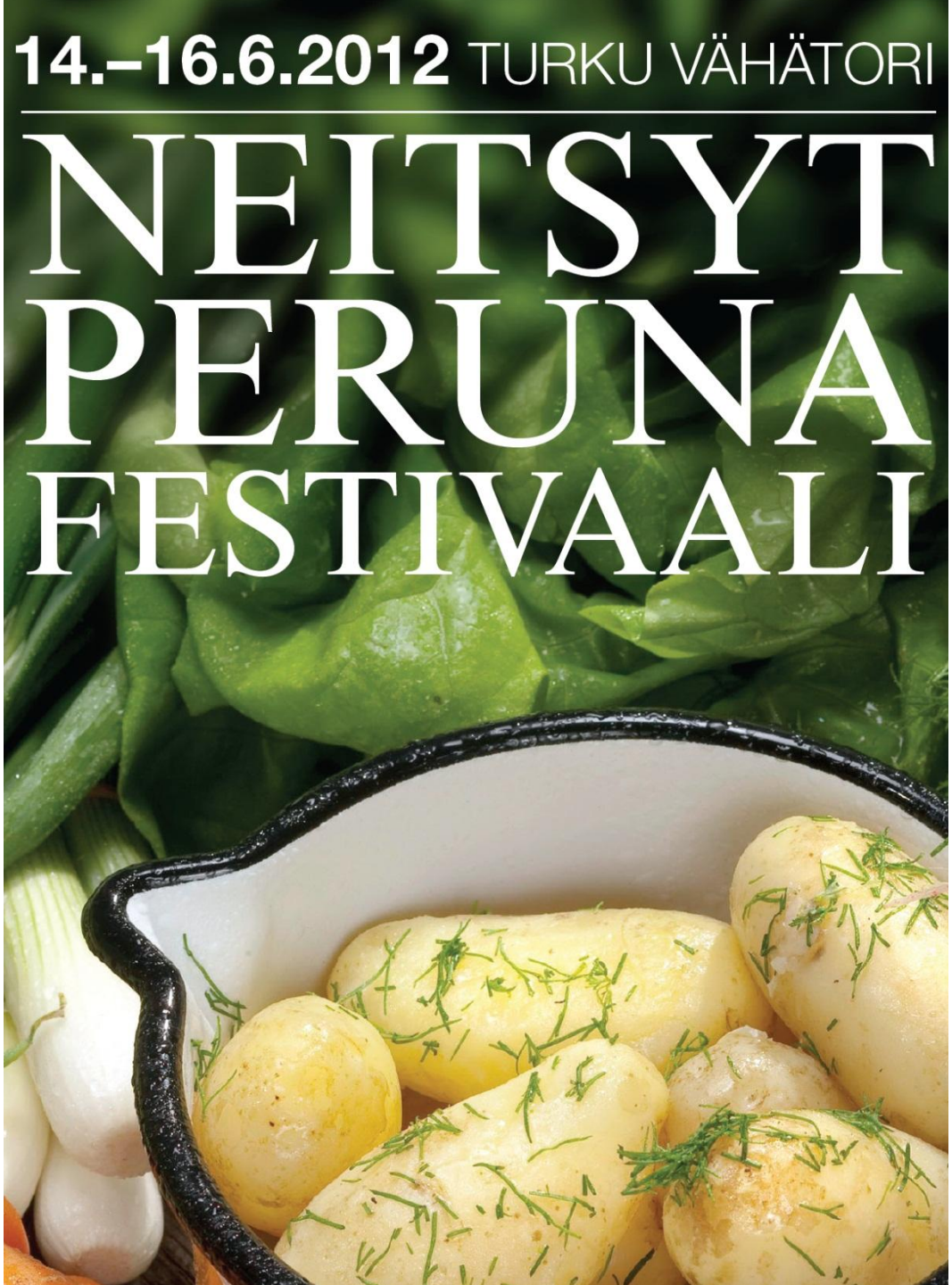

VARSINAIS-SUOMEN RUOKAKETJU

TIEDÄTKÖ MIKSI SINUN TUOTTEESI VALITAAN?

MIKÄ ON SYY KULUTTAJALLE OSTAA TUOTTEESI?

Yhteystiedot

Koulutus- ja kehittämiskeskus Brahea:

Laura Mattinen, projektipäällikkö, laura.mattinen@utu.fi, 040 684 7450

Funktionaalisten elintarvikkeiden kehittämiskeskus:

Johanna Kähkönen, koordinaattori, johanna.kahkonen@utu.fi, 040 680 4544

Tulevaisuuden tutkimuskeskus:

Anna Kirveennummi, projektipäällikkö, anna.kirveennummi@utu.fi, 02 333 9531

Riikka Saarimaa, projektipäällikkö, riikka.saarimaa@utu.fi, 02 333 9615

Turun yliopisto
University of Turku

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Varsinais-Suomen ruokaketjun kehittämishanke (VARRU) toteuttaa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2007–2013 ja sitä rahoittaa Varsinais-Suomen ELY-keskus.